EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.12.19.
COM(2025) 792 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A VÍZUMMENTESSÉG-FELFÜGGESZTÉSI MECHANIZMUSRÓL SZÓLÓ NYOLCADIK JELENTÉS

{SWD(2025) 429 final}

A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló nyolcadik jelentés

A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló nyolcadik jelentés az (EU) 2018/1806 rendelet (a továbbiakban: a vízumrendelet) 8. cikkén alapul. A vízumrendelet 8. cikkének (4) bekezdése előírja a Bizottság számára, hogy gondoskodjon a vízummentességi követelmények azon országok általi folyamatos teljesítésének figyelemmel kíséréséről, amelyek állampolgárai – a vízumliberalizációs párbeszéd sikeres lezárását követően – az EU területére való utazásuk esetén mentesülnek a vízumkötelezettség alól. A jelentés a 2024. évre, valamint a 2025. évi fontosabb fejleményekre terjed ki. A jelentést egy bizottsági szolgálati munkadokumentum kíséri, amely az e jelentésben tárgyalt országok és régiók szempontjából releváns valamennyi szempontot részletesen ismerteti.

A vízumliberalizáció a harmadik országokkal folytatott migrációügyi, biztonsági és igazságügyi együttműködés uniós eszköztárának fontos részét képezi. Megkönnyíti a mobilitást és az emberek közötti kapcsolatokat. Fellendítheti az utazást és a turizmust, továbbá megerősíti az uniós polgárok és a kedvezményezett harmadik országok állampolgárai közötti üzleti, társadalmi és kulturális kapcsolatokat. A diplomáciai kapcsolatokat és a nemzetközi együttműködést is elősegítheti. Az uniós vízummentességi rendszerek Bizottság általi nyomon követése ugyanakkor rámutatott, hogy a vízummentes utazás jelentős migrációs és biztonsági kihívások forrása is lehet, amelyeket kezelni kell.

A jelentés a nyugat-balkáni partnerekre és a keleti partnerség országaira, valamint az EU közvetlen szomszédságán túli egyéb térségekre (a karib-tengeri térség keleti részére és Latin-Amerikára) terjed ki, és azokra a vízummentességet élvező országokra helyezi a hangsúlyt, ahol a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében értékelés alá vonható konkrét migrációs és/vagy biztonsági problémákat tártak fel.

Ez a jelentés a vízumpolitika összehangolására, a migrációra, a határigazgatásra és a visszafogadásra, valamint a biztonsággal és az állampolgársággal kapcsolatos kérdésekre összpontosít. A jelentés a főbb megállapításokat a legfontosabb témák szerint csoportosítva ismerteti, a melléklet pedig országspecifikus ajánlásokat tartalmaz.

A vízumpolitika összehangolása

A nyugat-balkáni partnereknek és a keleti partnerség országainak az uniós tagállamok területéhez való szoros földrajzi közelsége miatt a vízumpolitika uniós vízumpolitikával való összehangolása rendkívül fontos kérdés. A nem megfelelő – akár a vízumköteles országok listáját, akár a vízumkiadási eljárásokat érintő – összehangolás fokozott irreguláris migrációs és biztonsági kockázatokkal járhat az EU számára.

A vízumpolitika nem megfelelő összehangolása megkönnyíti az uniós vízumkötelezettség hatálya alá tartozó harmadik országok – köztük néhány, magas migrációs kockázatot jelentő harmadik ország – állampolgárai számára, hogy vízum nélkül (egyesek hamis úti okmányokkal) jussanak el a Nyugat-Balkánra, majd ezt követően jogellenesen, szárazföldön lépjenek be a schengeni térségbe, ahol menedékjog iránti kérelmet nyújthatnak be. Hasonlóképpen, a Nyugat-Balkánra érvényes vízummal belépő harmadik országbeli állampolgárok egyes esetekben jogellenesen

lépték át az Unió külső határait, és menedékjogért folyamodtak, ami komoly aggályokat vet fel egyes nyugat-balkáni partnerek vízumeljárásainak megfelelőségével kapcsolatban.

Észak-Macedónia az egyetlen nyugat-balkáni partner, amely csaknem teljes mértékű összhangot alakított ki a vízumköteles országok uniós listájával: a vízumköteles országok listájában mindössze egy eltérés van az uniós listához képest. 2024-ben és 2025-ben Szerbia, Albánia, Koszovó[*] és Montenegró előrelépést tett a vízumköteles országok uniós listájával való további összhang elérése érdekében.

Ami Szerbiát és Albániát illeti, ez a reformprogram[1] keretében tett kötelezettségvállalásaikkal összhangban valósult meg. Szerbia 2024-ben 16-ról 12-re csökkentette az uniós vízumkötelezettség hatálya alá tartozó országokkal kötött vízummentességi megállapodások számát. Albánia 2024-ben és 2025-ben az állandó vízummentességi megállapodások számát nyolcról hatra, a szezonális vízummentességi programok számát pedig hatról ötre csökkentette.

Koszovó vízumpolitikájának nyomon követése csak 2024-ben kezdődött, amikor az állampolgárai jogosulttá váltak az EU-ba történő vízummentes belépésre. Koszovó akkor 19, uniós vízumkötelezettség hatálya alá tartozó országgal tartott fenn vízummentességi megállapodásokat; ez a szám azóta 17-re csökkent.

A 2025 eleji visszalépést követően Montenegró később öt országgal megszüntette a vízummentességi megállapodást, és négyről egyre csökkentette a szezonális vízummentességi programjainak számát; ennek eredményeként a montenegrói és az uniós vízumpolitika közötti eltérések száma 15-ről kilencre csökkent.

Bosznia-Hercegovina esetében 2025-ben visszalépés történt ezen a területen. Bosznia-Hercegovina állandó vízummentességi megállapodásainak száma továbbra is hét maradt[2], a szezonális vízummentességi programok számát azonban egyről háromra növelte. Ennek következtében a vízumpolitikája és az uniós vízumpolitika közötti eltérések száma a 2024. évi nyolcról a jelenlegi tízre nőtt.

A keleti partnerség országai esetében nem volt megfigyelhető valódi előrelépés. Moldovának, illetve Ukrajnának ugyanannyi vízummentességi megállapodása van uniós vízumkötelezettség hatálya alá tartozó országokkal, mint 2024 végén[3]: 11, illetve 15.

---

[*] Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

[1] SWD(2024) 243 final – A Bizottság végrehajtási határozata a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz keretében a reformprogram és a többéves munkaprogram jóváhagyásáról – Koszovó.

[2] Miután Bosznia-Hercegovina 2024 márciusában vízumkötelezettséget vezetett be Ománnal szemben, ez a szám hatra csökkent, de amikor 2024 decemberében Vanuatu lekerült az uniós vízummentességi listáról, ismét hétre emelkedett.

[3] Moldova 2025-ben egy vízummentességi megállapodást megszüntetett, de mivel Vanuatu vízumkötelessé vált az EU-ban, a szóban forgó országra vonatkozó eltérések száma változatlan maradt.

Grúzia jelenleg 26 vízummentességi megállapodást tart fenn uniós vízumkötelezettség hatálya alá tartozó országokkal, és 2022 óta semmilyen lépést nem tett a további összehangolás érdekében. Ezzel szemben Grúzia 2024-ben visszalépést tett azáltal, hogy vízummentes beutazást biztosított a kínai állampolgárok számára. Grúzia emellett továbbra is az uniós vívmányoktól jelentősen eltérő vízumpolitikát folytat, konkrétan lehetővé teszi a beutazást 17, az EU-ban és Grúziában egyaránt vízumköteles ország állampolgárai számára mindössze az alapján, hogy az Öböl-menti Együttműködési Tanács (ÖET) valamely országa által kiadott vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkeznek.

A vízummentességet élvező szomszédos partnereknek sürgősen jelentős előrelépést kell tenniük a vízummentességet élvező állampolgárságokat meghatározó listáiknak az uniós listával, valamint a vízumeljárásaik schengeni előírásokkal való összehangolása terén. Ez kiterjed a biometrikus adatok – például a digitális fényképek és az ujjnyomatok – vízumkérelmezési folyamat keretében történő szisztematikus gyűjtésének bevezetésére. Meg kell szüntetni az uniós vívmányokkal összeegyeztethetetlen gyakorlatokat, például a szezonális vízummentesség biztosítását, valamint a vízummentes beutazás harmadik országok által kiadott vízum vagy tartózkodási engedély alapján történő engedélyezését.

A teljes körű összehangolásig ideiglenes minimumintézkedésként a harmadik országbeli állampolgárok – különösen a biztonsági vagy irreguláris migrációs kockázatot hordozó országok állampolgárai – vízummentes érkezésének szigorúbb előszűrése lenne elvárható a vízummentességet élvező szomszédos partnerektől.

Migráció, határigazgatás és visszafogadás

Ezen a területen a legnagyobb kihívást továbbra is a Nyugat-Balkánon keresztül az EU-ba irányuló irreguláris migrációs áramlatok tartós fennállása jelenti, jóllehet 2023 óta jelentősen csökkentek a kapcsolódó számok. Ez az EU, az uniós tagállamok és az érintett uniós ügynökségek, valamint a nyugat-balkáni partnerek – különösen *a Nyugat-Balkánra vonatkozó*, a Bizottság által 2022 decemberében előterjesztett *uniós cselekvési terv*[4] keretében tett – közös erőfeszítéseinek tudható be. A „nyugat-balkáni útvonalon” az elsődleges útvonal Szerbián és Bosznia-Hercegovinán keresztül vezet; kisebb mértékben Albánia és Észak-Macedónia is tranzitország szerepét tölti be. 2024-ben és 2025-ben a Bosznia-Hercegovina és Horvátország közötti hosszú és nehezen ellenőrizhető határszakasz vált a Nyugat-Balkánon keresztül az EU-ba utazó irreguláris migránsok fő belépési pontjává.

A nyugat-balkáni partnereknek fokozniuk kell az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseiket, és tovább kell csökkenteniük a csempészett irreguláris migránsok számát. A Nyugat-Balkánon is nőtt a migránskereskedelemhez kapcsolódó erőszak mértéke. Szerbiában egyre intenzívebbek és erőszakosabbak a migránscsempész-hálózatok, és egyes csoportok mára már részben az irreguláris migránsok származási országaiból érkező állampolgárokból állnak. Ezeken a területeken tovább kell fokozni az emberkereskedelem elleni szakpolitikák és az operatív kapacitások megerősítésére irányuló erőfeszítéseket.

[4] A Nyugat-Balkánra vonatkozó uniós cselekvési terv – Migráció és uniós belügyek.

Az indiai állampolgároknak és kisebb mértékben más ázsiai és közel-keleti országok állampolgárainak Grúziába való tömeges beáramlása aggályokat vet fel az EU-ba – akár szárazföldön, akár tengeren keresztül – irányuló, potenciális irreguláris migrációval kapcsolatban.

Valamennyi vizsgált partner rendszeres együttműködést folytat az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel (Frontex), többek között Bosznia-Hercegovina is, amely 2025-ben jogállásról szóló megállapodást[5] írt alá az EU-val. E partnerek többsége az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségével (EUAA) is együttműködik. Az EU és a tagállamai által – berendezések biztosítása, képzés, bevált gyakorlatok cseréje, valamint határ menti közös járőrszolgálatok formájában – nyújtott folyamatos támogatás kézzelfogható operatív eredményeket hozott.

Az értékelés szerint a visszafogadási együttműködés általában véve nagyon jó volt az uniós tagállamok és valamennyi vizsgált partner között, jelentős problémák nem merültek fel. Mindazonáltal a visszafogadás tekintetében fény derült problémákra. A visszafogadási kérelmek feldolgozásának késedelmét Bosznia-Hercegovina és Koszovó esetében főként a visszatérők általi együttműködés hiánya vagy a visszatérők általi akadályozás, Ukrajna esetében pedig a folyamatos háborús körülmények okozták.

Kisebb problémákról számoltak be a Koszovóval folytatott együttműködés során, ahol az uniós úti okmányok elfogadásának néhány esetben történt elutasítását rögzítették, valamint a Moldovával folytatott együttműködés kapcsán, amely ország bizonyos esetekben megtagadta a területén átutazó harmadik országbeli állampolgárok befogadását.

Ami Szerbiát illeti, továbbra is aggályok merülnek fel azzal a szerbiai gyakorlattal kapcsolatban, hogy a visszatérési okmányok kiállítását repülési terv előzetes benyújtásához kötik. Egy további, régóta fennálló és komoly aggály ahhoz kapcsolódik, hogy az EU–Szerbia visszafogadási megállapodás ellenére Szerbia korlátozott együttműködést folytat a területén átutazó harmadik országbeli állampolgárok visszafogadása terén, többek között olyan esetekben is, amikor léteznek az átutazásra vonatkozó, hitelt érdemlő bizonyítékok, például a szerb hatóságok által a menedékkérők számára kiállított személyazonosító okmányok.

Mindezen partnerekkel szemben elvárás, hogy haladéktalanul foglalkozzanak azokkal a lezáratlan kérdésekkel, amelyeket az uniós tagállamok a visszafogadásra vonatkozó kötelezettségvállalások végrehajtása tekintetében azonosítottak.

Moldova és Ukrajna esetében a Frontexszel a határigazgatás területén folytatott együttműködés 2024-ben és 2025-ben is kielégítő volt.

Menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek

A vízummentességet élvező partnerek állampolgárai által benyújtott, menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek továbbra is jelentős kihívást állítanak egyes uniós tagállamok elé. E kérelmek esetében jellemzően nagyon alacsony az elismerési arány[6], ami aránytalan terhet ró a nemzeti menekültügyi rendszerekre. 2015 és 2025 első negyedéve között az EU-ban benyújtott

[5] Jogállásról szóló megállapodás Bosznia-Hercegovinával – Migráció és uniós belügyek.

[6] Ukrajna kivételével.

menedékjog iránti kérelmek 18 %-át olyan állampolgárok nyújtották be, akik vízummentesen léphetnek be az EU-ba.

Az e kategória által az EU szomszédságában benyújtott menedékjog iránti kérelmek száma általában csökkent; a Koszovóból, illetve különösen Ukrajnából érkezett kérelmek száma azonban 2024-ben jelentősen nőtt (ezek száma 6 785, illetve 28 350 volt). Albánia (7 140), Grúzia (14 530), Moldova (5 945), Észak-Macedónia (3 435) és Szerbia (3 270) esetében a számok 2024-ben jelentősen csökkentek 2023-hoz képest, de továbbra is magasak maradtak.

Az EU közvetlen szomszédságában lévő partnerek erőfeszítéseket tettek e probléma enyhítésére. Több kormány – köztük Albánia, Grúzia és Koszovó kormánya – tájékoztató kampányokat támogatott annak érdekében, hogy felhívja a nyilvánosság figyelmét az EU-ba való vízummentes utazással kapcsolatos jogokra és kötelezettségekre. További intézkedések közé tartozik a schengeni térségbe utazó állampolgárok kiutazáskori ellenőrzésének bevezetése annak vizsgálata érdekében, hogy megfelelnek-e a schengeni térségbe való beutazási feltételeknek (Albánia és Grúzia), valamint Frontex-tisztviselők nemzetközi repülőterekre történő kiküldése (Grúzia). Ezek a kezdeményezések eredményesnek bizonyultak, és ezeket fenn kell tartani és más partnerekre is ki kell terjeszteni.

Amint az a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló hetedik jelentésben szerepel, a vízummentes belépésre jogosult latin-amerikai országok által az EU-ban benyújtott menedékjog iránti kérelmek száma továbbra is jelentős terhet ró a tagállamok menekültügyi rendszereire. 2015 és 2025 első negyedéve között a vízummentességet élvező latin-amerikai országok állampolgáraitól származott a vízummentességet élvező harmadik országbeli állampolgárok által ebben az időszakban benyújtott összes menedékjog iránti kérelem több mint fele. 2024-ben a Venezuelából érkezett kérelmek száma 74 015 volt, ami egyenletesen emelkedő tendenciát mutat; a Peruból érkezett kérelmek száma szintén nőtt, 27 260-ra. A Kolumbiából érkezett kérelmek száma csökkent, de az abszolút számokat tekintve továbbra is aggasztóak (51 615). A Hondurasból (2 380), Nicaraguából (2 475) és Salvadorból (2 575) érkezett kérelmek száma szintén csökkent, de továbbra is magas maradt.

A vízummentesség fenntarthatóságának biztosítása érdekében a vízummentes utazásnak szigorúan a rövid távú tartózkodásra kell korlátozódnia, és azzal nem szabad visszaélni menedékjog iránti kérelmek EU-n belüli benyújtása céljából. Ebben az összefüggésben a Bizottság és az EKSZ folytatni fogja az együttműködést a leginkább érintett országokkal a vízummentességi rendszerrel való visszaélés megakadályozása érdekében.

Közrenddel és biztonsággal kapcsolatos kérdések, beleértve a korrupció elleni küzdelmet és az okmánybiztonságot

Valamennyi vizsgált ország továbbra is szoros együttműködést folytatott az Europollal és az Eurojusttal. A nyugat-balkáni partnerek folytatták a Nyugat-Balkánra vonatkozó, a terrorizmus

elleni küzdelemről szóló közös cselekvési terv aktív végrehajtását, és 2025. október 30-án aláírták az új közös cselekvési tervet[7].

2024-ben valamennyi nyugat-balkáni partner folytatta az együttműködést az Europollal és a tagállamokkal, ami jelentős operatív eredményeket hozott a határokon átnyúló súlyos bűncselekmények – többek között a kibertámadások, a migránscsempészés, valamint a szervezett bűnözői csoportok által folytatott kábítószer- és tűzfegyver-kereskedelem – elleni küzdelem terén. Valamennyi nyugat-balkáni partner konkrét és jelentős eredményeket ért el számos bűnözői csoport felszámolása terén.

A jelenleg zajló háború ellenére Ukrajna továbbra is intenzív együttműködést folytat az Europollal a terrorizmus elleni küzdelmet célzó erőfeszítések, valamint a gazdasági bűnözés, a kiberbűnözés, a tűzfegyverek, robbanóanyagok, CBRN[8]-anyagok kereskedelme és az emberkereskedelem elleni küzdelem terén.

Néhány tagállam jelezte a Közel-Keletről Moldován keresztül az EU-ba irányuló tűzfegyver-kereskedelmi útvonalak megjelenését.

Az orosz befolyás miatt Grúziában tartósan felmerülnek biztonsági aggályok, különösen az ott letelepedett orosz diaszpóra gyors növekedésének fényében. Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának kezdete óta hozzávetőleg 160 000 orosz állampolgár emigrált Grúziába. Egyre nagyobb aggodalomra ad okot, hogy a grúziai orosz jelenlétet külföldi befolyásgyakorlási műveletekhez használhatják ki.

A korrupció elleni küzdelem az egyik olyan kulcsfontosságú referenciamutató volt, amelyet a vízumliberalizációs párbeszédek során az EU közvetlen szomszédságában lévő, vízummentességet élvező partnerek mindegyike elfogadott. Az e referenciamutatónak való folyamatos megfelelés a vízummentes utazás fenntartásának továbbra is előfeltétele. A vizsgált országok többsége betartotta ezt a követelményt, többek között azáltal, hogy intézkedéseket hajtott végre a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló korábbi jelentésekben felvetett problémák kezelésére. Grúzia azonban nemcsak nem hajtotta végre megfelelően a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló hetedik jelentésben megfogalmazott korrupcióellenes ajánlásokat, hanem vissza is lépett azáltal, hogy visszavont néhány korábbi reformot ezen a területen.

Ami az okmánybiztonságot illeti, Ukrajna kivételével valamennyi vizsgált partner teljes mértékben kivezette a nem biometrikus útleveleket. Az utolsó nem biometrikus ukrán útleveleket 2016-ban állították ki, és azok 2026-ban járnak le; a még forgalomban lévő ilyen útlevelek száma elenyésző. Mindazonáltal a tagállamok beszámoltak arról, hogy albán, koszovói és ukrán állampolgárok hamis vagy hamisított okmányokat használtak fel az EU-ba való jogellenes beutazáshoz vagy az EU-n belüli jogellenes tartózkodáshoz, és egyes okmányokat korrupció útján szereztek meg.

---

[7] A Nyugat-Balkánra vonatkozó, a terrorizmus és az erőszakos szélsőségesség megelőzéséről és az ellenük való küzdelemről szóló közös cselekvési terv – Migráció és uniós belügyek.

[8] Vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN).

Továbbra is problémát jelent, hogy Grúziában, Koszovóban, Szerbiában és Ukrajnában lehetőség van arra, hogy a magánszemélyek nevet változtassanak és új személyazonosító okmányokat szerezzenek – olykor több alkalommal is –, ez ugyanis felhasználható a Schengeni Információs Rendszer (SIS) figyelmeztető jelzéseinek kijátszására, valamint az uniós visszaküldés vagy beutazási tilalmak megkerülésére. Ezt a sebezhetőséget a külső partnereknek az EU-val együttműködésben kell kezelniük.

Ukrajnában az egynél több érvényes biometrikus útlevél birtoklásának gyakorlata, valamint az úti okmányok manuális módosítása (például a lejárati idők meghosszabbítása) komoly aggályokat vet fel az okmányok sérthetetlenségével és megbízhatóságával kapcsolatban.

Beszámolók szerint Bosznia-Hercegovinában és Szerbiában szervezett bűnözői csoportok hamisított személyazonosító okmányok előállításával és terjesztésével foglalkoznak, több uniós tagállam útleveleire és vezetői engedélyeire kiterjedően. Különösen Szerbiában riasztó e hamisítások léptéke és kifinomultsága, mivel egyes kiváló minőségű hamisított e-útlevelek alkalmasak a korszerű okmányellenőrző rendszerek megkerülésére.

Állampolgársággal kapcsolatos kérdések, ideértve a befektetői állampolgársági programokat is

A befektetői állampolgársági programokat működtető vízummentes országok eredendő biztonsági kockázatot jelentenek azáltal, hogy potenciálisan lehetővé teszik az egyébként vízumkötelezettség hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárok számára, hogy megkerüljék a szokásos biztonsági ellenőrzéseket, és állampolgárság megszerzésével jussanak be a schengeni térségbe.

Az ilyen programok komoly kockázatot jelentenek az irreguláris migráció, a biztonsági fenyegetések és az adócsalás szempontjából. Ezek a kockázatok különösen súlyosak, ha azokhoz a következők társulnak: i. nem kielégítő ellenőrzés és átvilágítás; ii. a kérelmezők és az állampolgárságot megadó ország közötti valódi kapcsolat hiánya; valamint iii. az eljárás alatti vagy utáni névváltoztatás lehetősége.

Következésképpen a felülvizsgált vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus értelmében az ilyen programok működtetése önmagában indokot jelent a harmadik országok vízummentességének felfüggesztésére.

A szomszédos országok közül Észak-Macedóniában továbbra is léteznek ilyen programok, ott a nemzeti jogszabályok lehetővé teszik az állampolgárság előzetes tartózkodási követelmény nélküli megadását olyan személyek számára, akik az ország szempontjából „különleges gazdasági érdeket” képviselnek. Az e rendelkezés alapján megadott állampolgárságok száma azonban továbbra is elenyésző (2023-ban egy, 2024-ben pedig kettő).

Montenegró 2022. december 31-én hivatalosan megszüntette programját. Mindazonáltal a hatóságok folytatták a program lezárása előtt benyújtott állampolgársági kérelmek feldolgozását. 2024-ben a Belügyminisztérium 1 282 olyan határozatot adott ki, amelyek montenegrói állampolgárságot adtak a kérelmezők és családtagjaik számára. 2025 áprilisáig 29 fennmaradó kérelem feldolgozása még folyamatban volt.

Bár Szerbia szigorú értelemben véve nem működtet ilyen programot, állampolgársági törvényének egyik rendelkezése lehetővé teszi az állampolgárság megadását „a Szerb Köztársaság érdekében”. Ez a rendelkezés lehetővé teszi az állampolgárság előzetes tartózkodási követelmény nélküli megadását, és nem kötelezi a kérelmezőket a meglévő állampolgárságukról való lemondásra. 2022 óta több mint 200 orosz állampolgár szerzett szerb állampolgárságot e rendelkezés alapján, és e személyek közül többnek a profilja aggályos volt az EU számára.

Hasonló aggályok Grúziával kapcsolatban is felmerültek. Bár a számok nagyon korlátozottak az állampolgárság megszerzésének szokásos menetéhez képest, az orosz állampolgárok egyszerűsített honosítási eljárásokat vehetnek igénybe az állampolgárság megszerzéséhez. Mind a szerb, mind a grúz ügyek további ellenőrzést tesznek indokolttá e gyakorlatok visszaélésszerű jellegének megállapításához. Amint az a Bizottság 2025. évi bővítési csomagjában is szerepel, az uniós jognak való megfelelés megköveteli, hogy a tagjelölt országok megszüntessék a meglévő befektetői állampolgársági programokat, és hatályon kívül helyezzék azok jogalapját[9].

A karib-tengeri térség keleti részében hosszú évek óta befektetői állampolgársági programokat működtetnek a következő öt országban: Antigua és Barbuda, Dominika, Grenada, Saint Kitts és Nevis, valamint Saint Lucia. Ezek a programok jóval nagyobb léptékű, jelentős és folyamatos kihívást jelentenek. Becslések szerint mintegy 107 000 útlevelet állítottak ki az ezen országok által működtetett programok keretében. A kérelmek száma továbbra is magas: 2023-ban 13 113, 2024-ben pedig 10 573 volt. A feldolgozási idő rövid, és az elutasítási arány nagyon alacsony – 2024-ben például Antigua és Barbuda esetében 1,7 %, Saint Lucia esetében 5,3 %, Dominika esetében pedig 6,5 % volt –, ami aggályokat vet fel a biztonsági és átvilágítási eljárások megfelelőségével kapcsolatban.

Az EU által kifejezésre juttatott aggályokra[10] válaszul az öt kelet-karibi ország lépéseket tett, többek között harmonizálta a 200 000 USD összegű minimális befektetési küszöbértéket, szigorította a biztonsági ellenőrzést, valamint közös normákat határozott meg az információmegosztásra és az átláthatóságra vonatkozóan. A helyzet azonban továbbra is jelentős aggodalomra ad okot.

A befektetői állampolgársági programok vízummentességet élvező országok általi működtetése nem elhanyagolható biztonsági kockázatot jelent a schengeni térség számára, és az a

[9] Lásd a C-181/23. sz., Bizottság kontra Málta (Befektetői állampolgárság) ügyben 2025. április 29-én hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2025:283), amelyben az Európai Unió Bírósága 2025. április 29-én megállapította, hogy az egyik tagállam megsérti az EUMSZ 20. cikkét és az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elvét, amikor olyan honosítási programot hoz létre és hajt végre, amely a tagállam és az e program keretében kérelmet benyújtó személyek közötti olyan visszterhes ügyleti eljáráson alapul, amelyben az említett tagállam állampolgárságát, és ebből következően az uniós polgár jogállást lényegében előre meghatározott kifizetések vagy befektetések ellenében biztosítják.

[10] Hasonló aggályokat fogalmazott meg az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Kanada is. A meghozott intézkedések az Egyesült Államok kéréseire való reagálást is célozzák. Ezen országok állampolgárainak jelenleg vízumra van szükségük az Egyesült Államokba való beutazáshoz. Visa Waiver Program | Homeland Security (Vízummentességi program | Belbiztonság).

vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus felülvizsgált jogi kerete értelmében további vizsgálat tárgyát fogja képezni.

Más kulcsfontosságú referenciamutatók Grúzia általi teljesítésének hiánya

Az alapvető jogok tiszteletben tartása az egyik kulcsfontosságú referenciamutató, amelyet Grúzia a vízumliberalizációs párbeszéd során elfogadott. Az e referenciamutatónak való folyamatos megfelelés továbbra is a vízummentes utazáshoz való jog fenntartásának alapvető feltétele.

A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló, 2024. december 6-i hetedik jelentésben a Bizottság megállapította, hogy Grúzia nem tett eleget ennek a kötelezettségvállalásnak, különösen *a külföldi befolyással kapcsolatos átláthatóságról szóló törvény* 2024. májusi, valamint *a családi értékekről és a kiskorúak védelméről* szóló jogalkotási csomag 2024. szeptemberi elfogadása révén. Megállapítást nyert, hogy mindkét kezdeményezés sérti az alapvető jogokat és szabadságokat, különösen az egyesülés, a gyülekezés és a véleménynyilvánítás szabadságát, valamint a magánélet tiszteletben tartásához való jogot, mivel az előbbi felhasználható volt a civil társadalommal szemben és az ellenzéki pártok elhallgattatására, az utóbbi pedig diszkriminatív korlátozásokat vezetett be az oktatásra, valamint a nyilvános vitákra és összejövetelekre vonatkozóan, megsértve ezzel a megkülönböztetésmentesség elvét. A Bizottság ezért konkrét ajánlásokat adott ki, amelyekben a következőkre szólította fel Grúziát:

- Minden állampolgár alapvető jogai védelmének biztosítása és támogatása, ideértve az egyesülés, a gyülekezés és a véleménynyilvánítás szabadságát, a magánélet tiszteletben tartásához való jogot, a közügyekben való részvétel jogát, valamint a megkülönböztetés tilalmát.

- Bármely olyan jogszabály elkerülése és hatályon kívül helyezése, amely korlátozza az alapvető jogokat és szabadságokat, ellentmond a megkülönböztetésmentesség elvének, és sérti a vonatkozó európai és nemzetközi normákat. Különösen *a külföldi befolyással kapcsolatos átláthatóságról szóló törvény*, valamint *a családi értékekről és a kiskorúak védelméről* szóló jogalkotási csomag hatályon kívül helyezése, továbbá az emberi jogokra vonatkozó nemzeti stratégia és cselekvési terv módosítása az LMBTIQ-személyek jogai teljes körű védelmének biztosítása érdekében.

Grúzia azóta nem hajtotta végre ezeket az ajánlásokat, ehelyett visszalépést tett a kormányzás és az alapvető jogok kulcsfontosságú területein. A jogszabálymódosítások, többek között *a külföldi ügynökök nyilvántartásba vételéről szóló törvény*, valamint *a vissza nem térítendő támogatásokról szóló törvény, a polgárok politikai szövetségeiről szóló sarkalatos törvény, a közigazgatási szabálysértésekről szóló törvénykönyv* és *a műsorszolgáltatásról szóló törvény* módosításai együttesen korlátozták a civil társadalmi teret és korlátozták az eltérő véleményeket, többek között a tüntetők, az ellenzéki képviselők, a civil társadalmi szervezetek és a független média véleményét. Ez különösen a civil társadalmi szervezeteket és az emberijog-védőket érintette, megsokszorozva a tevékenységeiket megnehezítő és ezáltal a működőképességüket korlátozó különböző akadályokat.

Az Európai Bizottság 2025. július 14-én a grúz hatóságokhoz intézett levelében emlékeztetett a vízumliberalizációs követelményeknek való folyamatos megfelelés követelményére, és

tájékoztatást kért a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló hetedik jelentés ajánlásainak végrehajtásáról. Grúzia a válaszában nem számolt be érdemi előrelépésről a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló hetedik jelentés alapvető jogokkal kapcsolatos ajánlásainak teljesítése terén. Következésképpen Grúzia továbbra is megsérti az EU által biztosított vízummentesség alapjául szolgáló referenciamutatókat. E fejlemények fényében a felülvizsgált vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében megfelelő intézkedéseket kell fontolóra venni.

Következtetés

Bár az EU szomszédságában lévő partnerek többsége lépéseket tett a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló korábbi jelentések keretében kiadott ajánlások teljesítése érdekében, **továbbra is felmerülnek jelentős kihívások**.

Grúzia esete a legsúlyosabb: az ország a vízumliberalizációs párbeszéd során tett számos kötelezettségvállalást megszegett, a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló hetedik jelentés szinte egyetlen ajánlását sem hajtotta végre, ráadásul az elmúlt években a vízumpolitika összehangolásának előmozdítására és a korrupció megakadályozására irányuló, ismételt kérések ellenére 2024–2025-ben még visszalépést is tett, többek között az alapvető jogok és szabadságok védelme tekintetében.

A **Nyugat-Balkánon és a keleti partnerség** térségében lévő többi partner számára továbbra is elengedhetetlen a vízumpolitika összehangolásának előmozdítása, mind a vízumköteles harmadik országok listájának harmonizálása, mind pedig annak biztosítása révén, hogy a vízumvizsgálati és -kiadási eljárások teljes mértékben összhangban legyenek a schengeni előírásokkal. A teljes körű összehangolásig a nyugat-balkáni partnereknek sürgősen szigorítaniuk kell az irreguláris migrációs vagy biztonsági kockázatot jelentő harmadik országbeli állampolgárok vízummentes érkezésének előszűrését.

A **menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek megakadályozásának** továbbra is prioritásnak kell maradnia valamennyi vízummentességet élvező partner – különösen Albánia, Grúzia, Koszovó és Moldova – esetében. Bosznia-Hercegovinának fokoznia kell a határigazgatás megerősítésére irányuló erőfeszítéseit, míg **Grúzia és Szerbia állampolgársági gyakorlatai** tekintetében folyamatos éberségre van szükség.

Ami az EU közvetlen szomszédságán túli területeket illeti: a befektetői állampolgársági programok folyamatos működtetése a karib-tengeri térség keleti részében **tartós és komoly biztonsági aggályt** vet fel, amely a felülvizsgált vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus értelmében potenciális indok lehet a vízummentes utazás felfüggesztésére.

A részletes, országspecifikus ajánlásokat az I. melléklet tartalmazza.

A Bizottság magas szintű politikai párbeszédek, a jogérvényesüléssel, a szabadsággal és a biztonsággal foglalkozó albizottságok ülései, valamint a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus és a bővítési csomag keretében tett rendszeres éves jelentései révén továbbra is **szorosan nyomon követi a vízumliberalizációs kötelezettségvállalások teljesítését**.

I. melléklet: A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló nyolcadik jelentés ajánlásai

Albánia

Albánia lépéseket tett a korábbi bizottsági ajánlások többségének teljesítése érdekében. A következő területeken azonban további előrelépésre van szükség:

a) *A vízumpolitika összehangolása*: Albániának prioritásként kell kezelnie, hogy vízumpolitikáját fokozottabban összehangolja a vízumköteles harmadik országok uniós listájával, különös hangsúlyt helyezve azokra az országokra, amelyeknek az állampolgárai irreguláris migrációs és/vagy biztonsági kockázatot jelentenek az EU számára. Albániának továbbá össze kell hangolnia a vízumeljárásait a schengeni előírásokkal, különösen azáltal, hogy a vízumkérelmek vizsgálatának részeként bevezeti a biometrikus adatok (többek között a digitális fényképek és az ujjnyomatok) gyűjtését. A teljes körű összehangolásig Albániának folytatnia és szigorítania kell a vízummentességet élvező harmadik országbeli állampolgároknak – különösen a biztonsági vagy irreguláris migrációs kockázatot jelentő országok állampolgárainak – az előszűrését.

b) *Menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek*: Albániának folytatnia és szigorítania kell azokat az intézkedéseket, amelyek célja az állampolgárai által az uniós tagállamokban benyújtott, menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek számának csökkentése, különös tekintettel a kísérő nélküli kiskorúak által benyújtott kérelmekre.

c) *A jogellenes tartózkodások megakadályozása*: Albániának fenn kell tartania és szigorítania kell a schengeni térségben engedélyezett tartózkodási idő albán állampolgárok általi túllépésének megakadályozását célzó intézkedéseket.

d) *A vízumkiadás és a munkaerő-felvétel felügyelete*: Albániának szigorítania kell az EU számára irreguláris migrációs és/vagy biztonsági kockázatot jelentő harmadik országok állampolgárai által benyújtott vízumkérelmek átvilágítási folyamatát. Szigorítania kell továbbá az ilyen vízumok kiadásának feltételeit, javítania kell a munkaerő-felvételi gyakorlatok nyomon követését, és növelnie kell a munkaügyi felügyelőségek kapacitását.

e) *A hamis személyazonosító okmányok elleni küzdelem*: Albániának fokoznia kell a hamisított albán személyazonosító okmányok használatának és terjesztésének felderítésére és megakadályozására irányuló erőfeszítéseit.

f) *A befektetői állampolgársági program nyomon követése:* Tartózkodni kell a befektetői állampolgársági program létrehozásától és végrehajtásától, és az állampolgárságról szóló törvény módosításával hatályon kívül kell helyezni az ilyen program jogalapját.

Bosznia-Hercegovina

Bosznia-Hercegovina lépéseket tett a Bizottság korábbi ajánlásainak teljesítése érdekében. Az alábbi kiemelt területeken azonban további erőfeszítésekre van szükség:

a) *A vízumpolitika összehangolása*: Bosznia-Hercegovinának mielőbb, fokozottabban össze kell hangolnia vízumpolitikáját a vízumköteles harmadik országok uniós listájával, különös hangsúlyt helyezve azokra az országokra, amelyeknek az állampolgárai irreguláris migrációs és/vagy biztonsági kockázatot jelentenek az EU számára.

b) *A vízumkiadás ellenőrzése*: A hatóságoknak fokozniuk kell a magas kockázatot jelentő harmadik országok állampolgárai által benyújtott vízumkérelmek átvilágítását, és szigorítaniuk kell az ilyen országok állampolgárai számára történő vízumkiadás feltételeit.

c) *Határigazgatás – 1. ajánlás*: Bosznia-Hercegovinának fokoznia kell a határigazgatás javítására irányuló erőfeszítéseit, különös sürgősséget tulajdonítva a határőrség kapacitásának növelésére, az illegális határátlépések problémájának kezelésére, valamint a jogállásról szóló megállapodás végrehajtásának oly módon történő előmozdítására, hogy több közös műveletet indít a szárazföldi határ magas kockázatot jelentő szakaszain.

d) *Határigazgatás – 2. ajánlás:* A vízumpolitika teljes körű összehangolásáig elengedhetetlen folytatni és szigorítani a vízummentességet élvező harmadik országbeli állampolgárok érkezésének a határon történő előszűrését; érdemes különös figyelmet fordítani az útlevelek hitelességének ellenőrzésére. Kifejezetten ajánlott, hogy a hatóságok proaktívan együttműködjenek ebben a kérdésben a harmadik országokkal és a légitársaságokkal, és előrelépést tegyenek az utasadatcsere-rendszerek (API/PNR) létrehozása terén.

Grúzia

Az Európai Bizottság 2025. július 14-én hivatalos levelet küldött a grúz hatóságoknak, amelyben emlékeztetett a vízumliberalizációhoz kapcsolódó referenciamutatóknak való folyamatos megfelelés kötelezettségére, és részletes tájékoztatást kért a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmusról szóló hetedik jelentésben foglalt ajánlások végrehajtásáról.

Grúzia a válaszában nem számolt be **érdemi előrelépésről** a Bizottság ajánlásainak teljesítése terén. A legtöbb területre vonatkozóan **nem számolt be korrekciós intézkedésekről**, számos fennmaradó területen pedig **tovább romlott** a helyzet.

Különös aggodalomra ad okot azon jogalkotási aktusok – többek között i. *a külföldi befolyással kapcsolatos átláthatóságról szóló törvény*; ii. *a családi értékekről és a kiskorúak védelméről szóló törvény*; iii. *a külföldi ügynökök nyilvántartásba vételéről szóló törvény* – folytatólagos alkalmazása, valamint iv. *a támogatásokról szóló törvény, a polgárok politikai szövetségeiről szóló törvény, a közigazgatási szabálysértésekről szóló törvény, a műsorszolgáltatásról szóló törvény és a büntető törvénykönyv* módosítása, amelyek **korlátozzák az alapvető jogokat és szabadságokat**, és **ellentmondanak Grúzia európai és egyéb nemzetközi kötelezettségvállalásainak**. A grúz hatóságok – korrekciós lépések megtétele helyett – **nyíltan megvédték ezeket az intézkedéseket** a nemzeti szuverenitásra hivatkozva és figyelmen kívül hagyva a vízumliberalizációs párbeszéd során tett kötelezettségvállalásokat.

A Bizottság ezért megállapítja, hogy **Grúzia jelentősen visszalépett** a vízummentes utazás biztosításának alapját képező kulcsfontosságú kormányzási és jogállamisági referenciamutatók terén. Grúzia hasonlóképpen visszalépett a vízumharmonizáció és a korrupció elleni küzdelem területén is. Ez a helyzet **egyértelműen visszalépést jelent** a vízumliberalizációs folyamat keretében tett kötelezettségvállalások terén, és **aláássa** a vízummentességi rendszer alapját képező **kölcsönös bizalmat**.

E visszalépés **rendszerszintű és szándékos jellegére** való tekintettel a Bizottság megfelelő intézkedéseket vesz majd fontolóra a felülvizsgált vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében. Az új szabályok szerint a vízummentesség felfüggesztése az első szakaszban a – bizottsági ajánlásokat végrehajtó intézkedések hiányáért elsősorban felelőssé tehető – grúz hatóságok által kiállított diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevelek birtokosaira irányulhat. Az új szabályok a felfüggesztés valamennyi tagállamon belüli egységes alkalmazását biztosítják, mivel a diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevelek birtokosai számára már nem lesz lehetőség kétoldalú vízummentességre, amint e csoportokra vonatkozóan uniós szinten újra bevezetésre kerül a vízumkötelezettség. A második szakaszban a felfüggesztés a teljes lakosságra kiterjeszthető, amennyiben a grúz hatóságok nem foglalkoznak a problémákkal. Végül Grúzia teljes mértékben elveszítheti vízummentes jogállását, és átkerülhet a vízumrendelet I. mellékletébe (vízumköteles harmadik országok listája).

Grúziának továbbá haladéktalanul meg kell szüntetnie azt a gyakorlatot, hogy lehetővé teszi a vízummentes beutazást 17, az EU-ban és Grúziában egyaránt vízumköteles ország állampolgárai számára az alapján, hogy az Öböl-menti Együttműködési Tanács (ÖET) valamely országa által kiadott vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkeznek.

Koszovó

Koszovó összességében továbbra is teljesíti a vízumliberalizációs követelményeket. Az alábbi rendezetlen kérdések kezeléséhez azonban további erőfeszítésekre van szükség:

a) *A vízumpolitika összehangolása*: Koszovónak össze kell hangolnia a vízumköteles harmadik országok listáját az uniós listával. A teljes körű összehangolásig Koszovónak folytatnia és szigorítania kell azoknak a vízummentességet élvező utazóknak az előszűrését, akik potenciális migrációs és/vagy biztonsági kockázatot jelentenek. Koszovónak továbbá össze kell hangolnia a vízumeljárásait a schengeni előírásokkal, különösen azáltal, hogy a vízumkérelmek vizsgálatának részeként bevezeti a biometrikus adatok (többek között a digitális fényképek és az ujjnyomatok) gyűjtését.

b) *A menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek kezelése*: Koszovónak az uniós tagállamokkal együttműködve meg kell erősítenie az állampolgárai által az EU-ban benyújtott, menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek nyomon követésére és azok számának csökkentésére irányuló kezdeményezéseket. Fenn kell tartania és ki kell igazítania továbbá a folyamatban lévő kommunikációs kampányt annak érdekében, hogy tájékoztassa az állampolgárokat az EU-val fennálló vízummentességi rendszer szerinti jogaikról és kötelezettségeikről.

c) *Az okmánybiztonság megerősítése*: Koszovónak meg kell erősítenie a személyazonosító és az úti okmányok hamis személyazonosságon alapuló kiállításának megakadályozását célzó intézkedéseket, és javítania kell a hamisított okmányok felderítését. Biztosítania kell a tagállamokkal való együttműködést a Schengeni Információs Rendszerben (SIS) kiadott figyelmeztető jelzések hatálya alá tartozó azon személyek tekintetében, akik esetlegesen módosított nevet tartalmazó úti okmányt kérelmezhetnek. Az okmánybiztonság általános javítása érdekében fenn kell tartani az elveszett és ellopott okmányok tárgyában az Interpollal fennálló folyamatos együttműködést, és maradéktalanul végre kell hajtani a személyazonosító igazolványokról szóló új törvényt és közigazgatási utasítást.

d) *A nem többségi közösségek védelme*: Koszovónak továbbra is érzékelhető javulást kell elérnie a nem többségi közösségek jogainak védelme terén.

Moldova

Moldova lépéseket tett a Bizottság korábbi ajánlásainak teljesítése érdekében. További előrelépésre van azonban szükség, különösen az alábbi területeken:

a) *A vízumpolitika összehangolása*: Moldovának össze kell hangolnia vízumpolitikáját a vízumköteles országok uniós listájával, különösen azon országok tekintetében, amelyek irreguláris migrációs vagy biztonsági kockázatot jelentenek az EU számára. A teljes körű összehangolásig Moldovának folytatnia és szigorítania kell a vízummentességet élvező harmadik országbeli állampolgároknak – különösen a magas kockázatot jelentő országok állampolgárainak – a szigorú előszűrését.

b) *Menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek*: Moldovának fokoznia kell a moldovai állampolgárok által az uniós tagállamokban benyújtott, menedékjog iránti megalapozatlan kérelmek folyamatos előfordulásának kezelését célzó erőfeszítéseit. Ezek magukban foglalhatják a releváns migránsprofilokhoz igazított, célzott tájékoztató kampányokat, valamint a kilépési határellenőrzés bevezetését a nyomon követés és az elrettentés javítása érdekében.

Montenegró

Montenegró teljesítette a Bizottság néhány korábbi ajánlását, különösen azáltal, hogy szűkítette az EU-ban vízumkötelezettség hatálya alá tartozó vízummentes országok listáját, és folytatta a fennmaradó állampolgársági kérelmek nyomon követését. Az alábbi kérdések azonban még kezelendőek:

a) *Összehangolás a vízumköteles országok uniós listájával*: Montenegrónak össze kell hangolnia vízumpolitikáját a vízumköteles harmadik országok uniós listájával. **Montenegró nem biztosíthat több szezonális vízummentességet, többek között azon országok számára sem, amelyeket töröltek az állandó vízummentességi listáról.** Montenegrónak továbbá össze kell hangolnia a vízumeljárásait a schengeni előírásokkal, különösen azáltal, hogy a vízumkérelmek vizsgálatának részeként bevezeti a biometrikus adatok (többek között a digitális fényképek és az ujjnyomatok) gyűjtését.

Montenegrónak addig is célzott biztonsági intézkedéseket kell végrehajtania, például fokoznia kell a vízummentesen érkezők előszűrését, és dokumentálnia kell, hogy az intézkedések mennyire eredményesek az irreguláris migráció és a biztonsági kockázatok csökkentése terén.

b) *Vízumkérelmezési infrastruktúra*: A felülvizsgált vízumpolitikára való átállás előkészítéseként Montenegrónak – a vízumkiadási folyamat elemeinek digitalizálásával – bővítenie kell vízumkiadási képességeit annak érdekében, hogy a jelenleg vízummentességet élvező országok állampolgárai a mentesség megszüntetését követően vízumot kérelmezhessenek. Ez meg fogja könnyíteni az adminisztratív feldolgozást és támogatni fogja a szakpolitikák összehangolását.

c) *A befektetői állampolgársági program nyomon követése*: Montenegrónak gondoskodnia kell a program jogalapjának hatályon kívül helyezéséről, valamint arról, hogy a most megszüntetett program keretében benyújtott valamennyi függőben lévő kérelem feldolgozása a legszigorúbb biztonsági normáknak megfelelően történjen. **Ezen túlmenően felül kell vizsgálni nemzetközi korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek számára e program keretében korábban megadott állampolgárság lehetséges eseteit, és azt adott esetben vissza kell vonni**.

Észak-Macedónia

Észak-Macedónia továbbra is kielégítő szintű együttműködést tanúsít a migráció, a határigazgatás és a biztonság területén. Történtek lépések az állampolgárság különleges gazdasági érdek alapján történő megszerzésére vonatkozó korábbi bizottsági ajánlások teljesítése érdekében. További erőfeszítésekre van szükség az alábbi kulcsfontosságú kérdések kezeléséhez:

a) *A vízumpolitika összehangolása*: Észak-Macedóniának el kell végeznie vízumpolitikájának összehangolását a vízumköteles harmadik országok uniós listájával. Észak-Macedóniának továbbá össze kell hangolnia a vízumeljárásait a schengeni előírásokkal, különösen azáltal, hogy a vízumkérelmek vizsgálatának részeként bevezeti a biometrikus adatok (többek között a digitális fényképek és az ujjnyomatok) gyűjtését.

b) Észak-Macedóniának jelentést kell tennie az országba érkező török állampolgárokra alkalmazott kiegészítő előszűrési intézkedések végrehajtásáról és eredményességéről, különös tekintettel az irreguláris migrációra és a biztonsági kockázatokra.

c) *Az engedélyezett tartózkodási idő túllépése*: A hatóságoknak célzott kezdeményezéseket kell végrehajtaniuk – többek között a vízummentes utazás feltételeiről szóló tájékoztató kampányokat, a tagállamokkal pedig megerősített együttműködést kell folytatniuk – annak érdekében, hogy mérsékeljék a schengeni térségben engedélyezett tartózkodási idő észak-macedón állampolgárok általi túllépésének tartós jelenségét.

d) Befektetői állampolgársági program: Észak-Macedóniának meg kell szüntetnie a programot és hatályon kívül kell helyeznie annak jogalapját, tájékoztatást kell nyújtania a

„különleges gazdasági érdekre” vonatkozó rendelkezés alapján már benyújtott kérelmekről, és gondoskodnia kell minden ilyen kérelem szigorú háttérellenőrzéséről.

Szerbia

Szerbia lépéseket tett a Bizottság korábbi ajánlásainak teljesítése érdekében. Több kulcsfontosságú területen azonban további előrelépésre van szükség, különösen a migráció, a vízumpolitika és az állampolgárság megszerzése tekintetében. A következő kérdésekkel kell foglalkozni:

a) *A vízumpolitika összehangolása*: Szerbiának fokozottabban össze kell hangolnia vízumpolitikáját a vízumköteles harmadik országok uniós listájával, különös hangsúlyt helyezve azokra az országokra, amelyeknek az állampolgárai fokozott irreguláris migrációs vagy biztonsági fenyegetést jelentenek az EU számára. Szerbiának továbbá össze kell hangolnia a vízumeljárásait a schengeni előírásokkal, különösen azáltal, hogy a vízumkérelmek vizsgálatának részeként bevezeti a biometrikus adatok (többek között a digitális fényképek és az ujjnyomatok) gyűjtését. A teljes körű összehangolásig Szerbiának tovább kell szigorítania a vízummentességet élvező harmadik országbeli állampolgárokra – különösen a magas kockázatot jelentő országok állampolgáraira – vonatkozó előszűrési intézkedéseket.

b) *Vízumkiadási eljárások*: Szerbiának fokoznia kell az irreguláris migrációs vagy biztonsági kockázatot jelentő országok állampolgárai által benyújtott vízumkérelmek átvilágítását. Ezzel párhuzamosan szigorítania kell az ilyen állampolgároknak történő vízumkiadásra irányadó szabályokat a fokozottabb ellenőrzés és az uniós előírásokkal való összhang biztosítása érdekében.

c) *A visszafogadási kötelezettségek végrehajtása*: Szerbiának maradéktalanul végre kell hajtania az EU–Szerbia visszafogadási megállapodás harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó rendelkezéseit, különösen azokban az esetekben, amikor harmadik országbeli állampolgárok Szerbia területén átutaztak, és az átutazásuk bizonyíthatóan dokumentált.

d) *Állampolgársági gyakorlatok*: Szerbiának tartózkodnia kell attól, hogy gyorsított vagy egyszerűsített eljárás keretében állampolgárságot adjon olyan országok állampolgárainak, amelyek irreguláris migrációs vagy biztonsági kockázatot jelentenek az EU számára. Ezen túlmenően megfelelő és alapos biztonsági ellenőrzést kell biztosítani valamennyi kérelmező esetében, többek között a rendes honosítási eljárás keretében.

Ukrajna

Ukrajna összességében továbbra is teljesíti a vízumliberalizációs keret követelményeit, és lépéseket tett a Bizottság számos korábbi ajánlásának teljesítése érdekében. Mindazonáltal további erőfeszítésekre van szükség, amennyiben a jelenleg zajló háborúhoz kapcsolódó kihívásokra tekintettel megvalósíthatók, különös tekintettel a következőkre:

a) *A vízumpolitika összehangolása*: Ukrajnának össze kell hangolnia vízumpolitikáját a vízumköteles harmadik országok uniós listájával, különös hangsúlyt helyezve azokra az országokra, amelyeknek az állampolgárai irreguláris migrációs vagy biztonsági kockázatot jelentenek az EU számára.

b) *Okmánybiztonság*: A Bizottság arra ösztönzi Ukrajnát, hogy fokozza erőfeszítéseit a hamis okmányok – többek között, de nem kizárólag útlevelek – használata jelentette probléma kezelése érdekében.

c) *Korrupcióellenes erőfeszítések*: A Bizottság arra ösztönzi Ukrajnát, hogy folytassa korrupcióellenes keretének megerősítését azáltal, hogy hitelt érdemlő és következetes eredményeket mutat fel a korrupcióval kapcsolatos ügyekben folytatott nyomozások, büntetőeljárások és ítéletek terén.

Latin-Amerika

Az engedélyezett tartózkodási idő túllépésének, valamint a menedékjog iránti megalapozatlan kérelmeknek a kezelése: Bár a Bizottság elismeri az érintett latin-amerikai országok fokozott erőfeszítéseit, további intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy visszaszorítsák az engedélyezett tartózkodási idő állampolgáraik általi túllépésének, valamint az állampolgáraik által az EU-ban benyújtott, menedékjog iránti megalapozatlan kérelmeknek a számát. Az egyes országok által már meghozott ilyen intézkedéseknek lehetőség szerint kiutazási ellenőrzéseket/vizsgálatokat, az állampolgárokat az EU-val fennálló vízummentességi rendszer szerinti jogaikról és kötelezettségeikről tájékoztató kommunikációs kampányt, valamint az EU-val vagy az uniós tagállamokkal létrejött esetleges kétoldalú megállapodások tárgyát képező egyéb intézkedéseket kell tartalmazniuk.

A befektetői állampolgársági programokat működtető kelet-karibi országok

Komoly biztonsági problémát jelent, hogy az EU-ban vízummentességet élvező országok befektetői állampolgársági programokat működtetnek. Egy olyan program működtetése, amelynek keretében előre meghatározott kifizetésekért vagy befektetésekért cserébe megadják az állampolgárságot anélkül, hogy az érintett személynek tényleges kapcsolata lenne az adott harmadik országgal, a felülvizsgált vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus értelmében potenciális indok lehet a vízummentes utazás felfüggesztésére. Az érintett kelet-karibi országoknak e programok megszüntetéséig minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk a kérelmezők megfelelő biztonsági ellenőrzése érdekében.